

Aan

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp

Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein "Beheer van de Rijksbegroting"
over de periode 1945-1993

R.J. Schimmelpennincklaan 3

Postbus 61243

2506 AE Den Haag

Telefoon 070 - 310 66 86

Telefax 070 - 361 47 27

E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

— 6 MAART 2001
Uw kenmerk

R&B/OSTA/2000/527

Uw brief van

30 maart 2000

Ons kenmerk

arc-2000.1314/4

Mijnheer de Staatssecretaris,

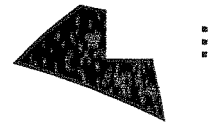
1. *Inleiding*

Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Justitie en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) u hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein 'Beheer van de Rijksbegroting' over de periode van 1945-1993. In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen.

Hierop heeft de Raad per brief van 1 mei 2000 (arc-2000.1314/2) laten weten dat hij, alvorens deze adviesaanvraag in behandeling te kunnen nemen, het op prijs zou stellen om te kunnen beschikken over een inhoudelijke toetsing van verschillen en samenhang tussen enerzijds de archieven van het ministerie van Financiën op het beleidsterrein 'Beheer van de rijksbegroting' en anderzijds die van de vakministeries op datzelfde terrein (zie ook § 2). Voorts wees de Raad u erop dat bij de adviesaanvraag het gebruikelijke commentaar van uw kant op de reactie van de externe deskundige ontbrak.

Op 25 juli 2000 (R&B/OSTA/2000/1088) heeft u gereageerd op de brief van de Raad, en hem opnieuw verzocht de adviesaanvraag over de voorliggende ontwerp-selectielijst in behandeling te nemen.

Wegens de hierboven vermelde briefwisseling, de afronding van de Cultuurnota-advisering en een personele wisseling in het secretariaat is het niet gelukt om binnen de gebruikelijke adviestermijn te adviseren. De Raad biedt u hierbij zijn verontschuldigen aan voor de ontstane vertraging.

2. *Advies*

Voorgeschiedenis

Reeds op 3 mei 1996 is de selectielijst voor het beleidsterrein 'Beheer van de Rijksbegroting' vastgesteld voor de actor Financiën (als minister, als vakminister en als vakminister in Londen). Deze vaststelling is geschied bij gezamenlijke beschikking van de staatssecretaris van OCenW en de minister van Financiën, en druiste in tegen het negatieve advies dat de toenmalige Raad voor het Cultuurbeheer op 21 december 1995 (nr. 452) over de ontwerp-selectielijst heeft uitbracht. Nadat een achttal andere ministeries verzocht om dezelfde lijst te laten vaststellen voor de actoren 'vakminister' en 'vakminister in Londen', bracht de Raad voor Cultuur op 10 september 1997 eveneens een negatief advies uit over de 'Ontwerp-Selectielijst archiefbescheiden 'Beheer van de Rijksbegroting' (arc-97.1473/2). Desondanks werden de selectielijsten voor de acht vakministeries in 1998 vastgesteld.

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2000.1314/4

Hoofdlijnen kritiek

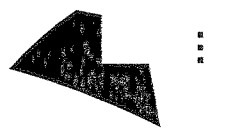
Nu uit uw adviesaanvraag blijkt dat dezelfde ontwerp-selectielijst voor nóg 3 vakministeries (Justitie, VWS en VROM) moet worden vastgesteld, wil de Raad allereerst zijn misgenoegen kenbaar maken over het feit dat de eerdergenoemde adviezen uit 1995 en 1997 niet zijn opgevolgd. Aangezien de destijds geformuleerde kritiek nog steeds van toepassing is op de voorliggende ontwerp-lijst, acht hij het noodzakelijk om deze op hoofdlijnen te herhalen:

Praktisch alle kritiek van de Raad komt neer op een opmerking in § 6. *Inhoudelijke aspecten* van zijn advies uit 1997. Hierin wordt verwezen naar artikel 2, eerste lid, onder a respectievelijk b, van het Archiefbesluit 1995 dat bepaalt dat bij het ontwerpen en vaststellen van selectielijsten, zeker in die gevallen waarbij sprake is van zgn. horizontale lijsten, rekening dient te worden gehouden met niet alleen de taak van het desbetreffende overheidsorgaan, maar ook met de verhouding van dit overheidsorgaan tot andere betrokken overheidsorganen.

In concreto heeft de Raad gepleit voor een nadere inhoudelijke toetsing van de verschillen en samenhang tussen enerzijds de archieven van het ministerie van Financiën op het beleidsterrein 'Beheer van de Rijksbegroting' en anderzijds die van de vakministeries op datzelfde terrein. Zo'n inhoudelijke toetsing zou kunnen leiden tot herziening van de thans toegepaste selectiewaarderingen.

Bevindingen

Zoals reeds vermeld in § 1 heeft de Raad naar aanleiding van uw meest recente adviesaanvraag over de ontwerp-selectielijst per brief van 1 mei 2000 opnieuw gepleit voor een dergelijke inhoudelijke toetsing.

In uw brief van 25 juli 2000 deelde u de Raad echter mee dat er op grond van eerder vastgestelde identieke selectielijsten van andere zorgdragers op dit beleidsterrein reeds de nodige bewerkingen hebben plaatsgevonden, evenals van de minister van Financiën. De resultaten van deze bewerking zijn neergelegd in de institutionele toegang 'Beheer van de Rijksbegroting'. Een analyse van de bewerkingsresultaten is voor u geen aanleiding om wijzigingen in de voorliggende ontwerp-selectielijst aan te brengen.

Na bestudering van de meegezonden institutionele toegang 'Beheer van de Rijksbegroting' is de Raad er echter niet van overtuigd geraakt dat bij de bewaarde neerslag rekening is gehouden met de verhouding van het ene overheidsorgaan tot andere overheidsorganen. Uit vergelijking is slechts enigszins op te maken hoe de bewaarde neerslag van het ministerie van Binnenlandse Zaken (een van de acht vakministeries voor wie de selectielijst in 1998 is vastgesteld) zich verhoudt tot de bewaarde neerslag bij het ministerie van Financiën, maar het leggen van een verband met de ontwerp-selectielijst is praktisch onmogelijk. Sterker nog: als dit het enige is dat wordt bewaard bij beide ministeries, dan maakt de Raad zich ernstig ongerust a) omdat het erop lijkt dat hetgeen in de ontwerp-selectielijst met een B wordt gewaardeerd niet wordt bewaard, althans niet in de institutionele toegang voorkomt, en b) er in het geheel geen rekening is gehouden met eerdere adviezen van de Raad inzake de 'eigenheid' van de archieven van de vakministers (zie hierover de bijlage van het advies van de Raad voor het Cultuurbeheer nr. 452, d.d. 21 december 1995).

Pagina

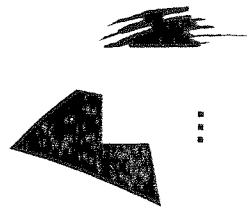
3

Ons kenmerk

arc-2000.1314/4

Tot slot vraagt de Raad aandacht voor het volgende: de openbare terinzagelegging van de ontwerp-selectielijst heeft blijkens uw adviesaanvraag geresulteerd in een reactie van de externe deskundige, mw. dr. J. Mooij. Het schriftelijke commentaar daarop van uw kant (d.d. 25 juli 2000) vindt de Raad acceptabel, maar op één punt (blz. 2, een na laatste alinea) wenst hij opheldering: u deelt het standpunt van mw. Mooij dat handeling 104 de waardering 'bewaren' verdient vanwege het bijzondere karakter van de periode 1940-1945. Echter: aangezien het hier een handeling van de actor minister van Financiën is, en de selectielijst voor de minister van Financiën reeds in 1996 is vastgesteld, acht u een formele wijziging van de selectiewaardering thans niet aan de orde. Ditzelfde geldt voor handeling 364.

De Raad wil graag vernemen wat het gevolg is van uw formalistische opstelling in deze kwestie. Is de neerslag van de handelingen 104 en 364 reeds vernietigd? Zo nee, zal deze neerslag binnen afzienbare tijd worden vernietigd - ook al betreft het archiefbescheiden uit de oorlogsjaren -, of wordt de neerslag alsnog voor blijvende bewaring in aanmerking gebracht?

3. *Samenvatting*

Het moge duidelijk zijn dat de Raad teleurgesteld is over de wijze waarop met het advies van de Raad voor Cultuurbeheer uit 1995 en het advies uit 1997 over de ontwerp-selectielijst archiefbescheiden inzake het beleidsterrein 'Beheer van de Rijksbegroting' over de periode van 1945-1993 is omgegaan. Nog steeds is hij van mening dat de voorliggende ontwerp-selectielijst geen inzicht geeft in de vraag hoe het centraal selectiebeleid zich verhoudt ten opzichte van het decentraal selectiebeleid. Een nadere bestudering van de institutionele toegang 'Beheer van de Rijksbegroting' heeft de Raad niet van het regendeel kunnen overtuigen.

Uit uw brief van 25 juli 2000 blijkt echter onomwonden dat u niet van zins bent om de thans toegepaste selectiewaarderingen te herzien. De Raad kan niet anders doen dan ervan uit te gaan dat deze situatie zich nu zal herhalen en zal zich daarbij neer moeten leggen. Desalniettemin stelt de Raad een reactie uwerzijds op de bovenstaande opmerkingen op hoge prijs.

Pagina

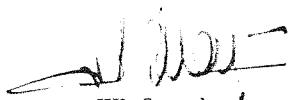
4

Ons kenmerk

arc-2000.1314/4

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw. drs. E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs. S. Kers.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

Dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris